

בכורות כג

עניין: כי ניים ושכיב רב

חות יאיר סי' קנב

נקוט מיהא דאיש אלהים קודש קדשים היה, לכן יגורתי לומר עליו כי באמת שלא כהוגן דיבר ולכן שקלא למטרפסיה, באשר בכמה דוכתי אמר רב ששת עליו כד ניים ושכיב אמר רב להא שמעתתא כמבואר במסכת יבמות דף כ"ד ע"ב ודף ק"ט ע"ב ובבבא קמא דף מ"ז ע"ב ודף ס"ה ע"א ודף ס"ז ע"ב ונדה דף ס' ע"א ובכורות דף כ"ג ע"ב. מכל מקום האמת יעשה דרכו, כי מאמר כד ניים ושכיב אינו לגנאי רק שבח גדול ומופלג, שלפי מעלתו ומדרגתו של רב אי אפשר לומר עליו שטעה בטעות כזה אם לא שאמרו כד ניים ושכיב. ולא אמר 'כד שכיב ונייים' כמו שכתבו התוספות בפרק ערבי פסחים [פסחים ק"ט: ד"ה אמר] שיש תרי גוונא תנומה אחד בתחלת השינה ואחת בסופו, והנה זו שבסופה אע"פ שיטעה במאמרו מאחר שמתעורר והולך מרגיש אחר כך בטעותו וחוזר בו, משא"כ בדניים ואחר כך שכיב.

פי' דברי רב ששת כי ניים ושכיב רב אמר להאי שמעתתא

קמז. בש"ס יבמות (כד, ב), וכן עוד שם בכמה דוכתי (צא, א; קמ, ב), ובבבא קמא (מו, ב), וכן עוד בכמה מקומות בש"ס (בכורות כג, ב, נדה ס, א), **דאמר רב ששת, כד נאים ושכיב רב אמר להאי שמעתתא.** וכתב בשו"ת חות יאיר (סימן קנב), שלא לגנאי (ח"ו) אמר זאת רב ששת (תלמידושי"ע) על רב, רק שבח גדול, שלפי מדרגתו אי אפשר שמעה בזה אם לא שאמרו כד ניים וכו', עיין שם. ועדיין צריך תבלין כמובן.

היה לרב טעם ויש לפרש, על פי דברי הרמ"ע מפאנו הנודעים בכנפי יונה (חיד, סימן יג) ובמאמרו 'שברי לוחות (ד"ה ברם), כי כל מקום שאמרו 'שתיק רב' שהוא רבי אבא תלמידו של רבי שמעון בר יוחאי, היה לו להשיב טעמו על דרך הסוד, רק שלא רצה לפרסמו בנגלה, על כן שתיק, עיין שם – (ועיין בסדר הדורות ערך (רב אבא)

מעשה עם האר"ז' שישן וגילו לו דין

[אבא אריכאן בזה], וכבר ביארנו בזה בעור ה' יתברך במאמרנו לסוכות בשער יששכר (מאמר סוכת שלום, אות י), ועוד בכמה דוכתישיש – [ועיין בדברי תורה (מהדורא תנינא, אות ס) לענין רב בזה].

והנה נודע בכתבי האר"ז' ושבחיוש' וכמובא בשם הגדולים לתחיד"א ז"ל (מערכת גדולים, ערך האר"ז; מערכת י, אות שלב), כי פעם אחת בא אחד מחברי תלמידיו לבית האר"ז' ביום השבת, ומצאו ישן, ורחושי מרחשן שפוטתיה, ועמד שם לראות אם יבין איזה דבר, ונתעורר האר"ז', ואמר לו, כי עתה קיבלה נשמתו רזין עילאין שצריכים כמה שנים לאומרם, ובעבור כבודו נתעוררתי ושרי ליה מאריה, עד כאן תורף דבריו הקדושים, והדברים עתיקין. ולפי זה, נתגלה לו לקדוש ה' בעת שינתו יותר דברים עילאין שכיבשן עתיק יומין מבעת הקיצתו, שצריך כמה שנים לאומרו, ובעת שינתו השיגו ואמרן בשעה אחת.

ולפי זה יובן מה שאמר רב ששת (דייקא בכל פעם לשון זה, שהוא היה תלמידו, והכיר גודל ערך רבו בקדושה עליונה ובסודות התורה שנתגלו לו מן השמים כראוי לתלמידו רבי שמעון בר יוחאי, ובפרט רב הוא רבי אבא שכתב הוזהר הקדוש וכנזכר) **כד ניים ושכיב רב אמר להאי שמעתתא** (שהיא עמוקה כל כך ברום שמי גבוהים, עד כי גם רב בגודל ערכו לא יכול להשיגה מן השמים בהקין, רק בעת שינתו כנזכר מהאר"ז', אם כן מכל שכן שלא אוכל להבינה ולתרין הקושיא אשר עליה בנגלה) ש"א. והמבין יבין, וישמע חכם ויוסף לקח:

הקדמת האמרי בינה – סוף הערה ו'

דברי אלהים חיים]. וכתב הרמ"ע דמה דשתיק הוא שע"פ הפנימיות היה רב קולע אל השערה, ורב הוא ר' אבא תלמיד הגדול מתלמידי רשב"י, מבעלי פנימיות וסודות התורה ולא רצה לגלות, ואני בעניי הבנתי בזה אשר כמה פעמים מצינו שרב ששת אמר על רב כי ניים ושכיב אמר רב להא שמעתא, והחות יאיר שם חרה לו על מליצה הזאת באי כבוד, וי"ל שרב ששת ידע כי כל דברי רב היו בפלם שקל הקדש לומר ע"פ פנימיות התורה גם הנגלות, וידוע מ"ש האר"י ז"ל שענין השינה ברא הקב"ה שיצא ממנו נשמתו ומונח רק קיסמא דחיותא אז ישיג האדם רזין עילאין אשר אי אפשר לו להשיג בעוד נשמתו כלואה כולה בגופו, ורב ששת השכיל לדבר ואמר אחרי שאין לו הבנה בזה בלי ספק כי ניים ושכיב רב ואז השיג דברים אשר אין ביכולת להשיג כשהוא נעור ונשמתו בגופו, ואדרבא זה היה כבודו של רב כי שאיו ושכלו עלה ברוממות השגות אשר נעלה הוא להשיג ולהבין בעוד נשמתו היא בעב הענן מעוטף בגופה לא ח"ו ללול בכבודו.

WHATSAPP

EMAIL

PODCAST

TORAHANYTIME

ALLDAF

DAFYOMIPORTAL

KOLHALUSHON